Brief van Eduard Anseele(1)

Mijn beste De Winne,

Met een waar genoegen, en niet zonder ontroering, heb ik uw schoon boek gelezen.

In een honderdtal bladzijden ontbloot gij al de ongelukken, al de ellenden van dit moedig en nijverig volk, dat uitgezogen wordt door begeerige meesters, en verpletterd door eene almachtige geestelijkheid.

Wanneer het arbeidend en socialistisch Walenland deze toestanden kennen zal: familiën van 25 kinderen, waarvan slechts 5 in leven bleven; hulp-touwslagers van 5 jaren oud, die op hun tijd in werkstaking gaan; gemeenten met 80% ongeletterden; loonen van 7 franken voor 72 uren arbeid; verleide dochters; vrouwen door meesters en kasteelheeren genomen; werkers die slechts 4 uren daags slapen.

Nooit scheen grond onvruchtbaarder voor het socialistisch zaad als Vlaanderens bodem, en ziet hoe welig onze roode bloemen tieren. Arm en verdrukt, stichtte Vlaanderen het eerste Belgisch syndikaat, in 1884 het eerste socialistisch dagblad; het was de wieg der socialistische samenwerking, en vele andere nuttige en schoone werken werden er in het leven geroepen!

Vlaanderen heeft zich wel verdienstelijk gemaakt jegens de Werklieden-Partij, en indien twee verschrikkelijke machten: Kapitaal en Kerk, het niet bezwaarden, zijne vlucht ware overheerlijk. Maar zijn uur zal slaan!

Waalsche vrienden, leest en herleest dit boek, verspreidt het, dat de eene uitgave na de andere volge, opdat men wete, tot in de verst verwijderde hoeken van het Walenland, wat de kwaden van de beste der bevolkingen gemaakt hebben.

Leest het boek aan uwe vrouw, aan uwe kinderen, en zegt hun: 'Ziedaar wat onze meesters en de priesters van ons zullen maken, zoo zij geen tegenstand ontmoeten, als wij niet strijden'.

Laat ons hopen, Vriend De Winne, dat het bij uw eerste, zoo wel gelukt boek niet zal blijven; dat andere vrienden uw voorbeeld zullen volgen, opdat wij weldra in het bezit komen eener schoone en rijke socialistische letterkunde, die onmisbaar is voor de ontwikkeling onzer partij, onzer gedachten, onmisbaar voor de vrijmaking onzer klas.

ED. ANSEELE. "LE CATÉCHISME DU PEUPLE"

publié en BELGIQUE en 1886, par Alfred DEFUISSEAUX .